

Бәдн әдәбијат әдланән нәкән вә кәзәл бина на гәдәр бүтәв вә монолит кәрүнсә дә, әслиндә тәк-тәк әсәрләрдән — шәғ, һәкәјә, повест, роман кәричләриндән һөрүлүр; һәр бири конкрет мүнәллифин гәләминдән чыкән, мүнәјән әдәби һавәниң јетирмәс олан китаблар әдәби сәрәт дәрјәнә мислсиз бир хәзинә јарәдир.

Бу мәнәдә, мәнбәә гоһусу кәтәмәниш һәр һансы китаба үмүм әдәбијатимыздың фонунда, китаб мөдәнијәтимизниң кәзәл нунуналәри илә бир сәрадә, онларын ишәғиндә баһам чәдди табин бир дүғудән доғур вә китаб бу тәләбә чәвәб вәхәндә сәвинчманз даһа дә артыр.

Оқуучуларымызга тәғддн етмәк истадјимиз китаблары дә вәргәләркән үрәјимиздә белә бир дүғу, сәвин баш гәлдирмр, һәр икн китаб «Јазычы» нәшријәтиндә 1983-чү илдә бураһиль вә нәшријәтин өтән илдәкн јарадычылығ ишнин бир нөв зәрәсә вә јекуну олуб. Бу да чох мәнәлидир ки, китабларын һәр кнсинин үстүндә биз Низамң Кәнчәвин адыны охујуғу. һәр икн китаб даһн шәрһимизин зәнкн әдәби ирсинин даһа јазшы өрәнлиләсә, нәшр вә тәблиғ илә бағлы Азәрбајчан КП МК гәрәринин јәрнә јетирмәсә јолундә мүнүм әд-

тәртибатчыларә мислсиз кәмәк кәстәрә, онларын јарадычылығ ахтырышларына јәнн истигәмәт вәрә биләр.

Низамн Кәнчәвинн һикмәт вә нәсиһәтләр китабы һазырланаркән бүтүн буһлар нәзәрә алынмышдыр. Тәртибчи бу факты кәстәрмәјә чалышмышдыр ки, орта әслрләр Азәрбајчан китабһағы тәкчә әдәбијәтимызын гәјр-әди зәнкнлијн вә јуксәлишиндә јох, чох кәниш бир иңгәсдә, о чүмләдән китаб мөдәнијәтиндә дә өзүнү кәстәрди вә Низамн дөврүндә Азәрбајчан китабының бәдн кәзәллијн елә Низамн сөзүнә ләјиҗ иди.

Китабы Низамн Кәнчәвин ирсинин нәшр вә өрәнлиләсә илә бағлы республикамызда кәруән ишләрин өнүндә кәдән, даһн шәһрин әсәрләринин сон нәшрләринин чоһундә бу вә ја дикәр шәкилдә ја рәдәктор, ја өн сөзүн вә шәрһләрин мүнәллифи, ја тәртибчи, ја тәрчүмәчи вә н. в. кнмн иштирак едән кәркәмлн шәрһшүнас әлимиз Рүстәм Әлијев һазырламыш вә онә кәниш өн сөз јазмышдыр. һәм өн сөз, һәм дә Низамнниң һикмәт вә нәсиһәтләри дәр дилдә — Азәрбајчан, рус, нәкилис вә фарс дилләриндә өрәнлиләсәдир. Топлудәкн афоризмләр Низамн күнәшинин гығылымлары, онун фикир үмәнинин

чи дүнјанын мүнәтәлиф китабханаларында сахланылан Низамн өлјәзмәләриндән вә онләрә чәкнлимиш иллустрәсијалардән сәһбәт ачыр вә охучуларә мәрәғли мәлүмәт вәер. Ајдын олар ки, тәкчә Истамбулуң Топглағы музейндә Низамнниң 67 өлјәзмәси сахланылыр вә онлардә 1.600-дән чох минијатур вәр. Бу сәһдә һесабламылар апарн мүнәхәсссләрнн кәстәрдиңнә кәрә Низамн өлјәзмәләринә икн мин јүзә гәдәр минијатур чәкнлмшдир. Ләкин Кәрнн Кәримов хәричдә сахланылан вә индијәдәк өрәнлиләсәниш дикәр өлјәзмәләрини дә нәзәрә алыр белә гәнавәт кәләр ки, бу рәғәмн бир нәчә дөфә артырмағ мүнүкүндүр.

Бу баһымдән, «Јазычының бураһдығы албом Низамн мөвзуларына чәкнлмиш минијатурләри топлајыб нәшр етмәк сәһсиндә икн тәшәббус сәјилмәлидир. «Хәмсәјә чәкнлмиш иллустрәсијаларын аз бир гиссиниң әһәтә етсә дә, китаб бизн Низамн дүнәси гаршысында бир даһа һәјрәтә кәтирр.

Китабын һәм мүғәдднмәси, һәм дә минијатурләрә өрәнлимиш изәһләр үч дилдә — азәрбајчанчә, русчә вә иңкнлисчәдир.

Кәниш әлми тәһлил мүнәхәсссләрнн ишнә ола дә, биз бә-

Низами Кәнчәвинин јени нәшрләри

* Низамн китабындан фрагментләр.

дәмләрдыр вә республикә Дөвләт Нәшријәт Комитәсинин бу сәһдәкн кәрјән әмәјини вә нәклијәтләрини бир даһа нүмәјиш етдирр.

Китаблардән бириндә Низамн Кәнчәвинин һикмәт вә өјүдләри топланымышдыр. Даһн шәрһимизин әсәрләриндән сәчнлмиш гнјмәтли бейләрн, Низамнниң фикир үлмәниндән чыхарылмыш иңчиләри «Јазычы» нәшријәти әричә китаб шәклиндә бир дөфә дә бураһыб. Ләкин һәғғиндә данышдығымыз сонунчу нәшр — өзәлјиндән чох фәргләнр: һәм мөзәмуна, һәм бәдн тәртибнә, һәм дә полиграфик ирәснә кәрә.

Китабын өн кәзәл чәһәтләриндән бири — Азәрбајчан китаб мөдәнијәтинин гәдәм өнәвләрнә јүғүн тәртиб олунасында вә бу чәһәтдән әри китаблардән икдди шәкилдә сәчнлмәснндир. Кәкә бағлылығдан, өнәвләрнн јашадыб иңкншәф етдирмәкдән чох дәнншылсә дә, бууну конкрет јолуну вә нүмунәсини кәстәрмәк бәрәдә төәссүф ки, нисбәтән аз дүшүнүлүр. Өнәвнәни јашы билмәк, өзүнә, кәкә лагәднлә јә кәтирнб чыхарыр. Азәрбајчан китабының иңкншәфидән данышаркән үзүмүзү чох вәзт кәнарә тәтуғур; һалбукин јүз иләр боју јарадылышы өлјәзмәләриндә, орта әслр Азәрбајчан китаб тәртиби ишләриндә гнјмәтли, өрәнлиләсә чәһәтләр чохдур вә буһлар, хүсусән китаб графикасы илә мәшғул олан рәссамларә вә

дәмләрдыр. Ләкин бу сечмә минсрәләр дә Низамн бөјүклүјүнү кәстәрә билр вә китабын нәшрн мүнәтәлиф дилдәрә дәнншән охучуларә мүнәфәккнр шәрһимизин ирсн илә даһа јәни таныш етмәк сәһсиндә јәни уғуру еддиҗдыр.

Китабын бүтүн сәһифәләри Низамн дөврү Азәрбајчан инчәсәнәтинин јуксәк иңкншәфнчн кәстәрән шәкнләр — гәддм китаб графикасы, минијатурләр, дивар рәсмләри, хәлчә нәхшләри вә с. бәзәднлмиш вә һәр гошә сәһифәдәкн медалјонун ичндә чәкн икн тәтт шәғ дәр дилдә өрәнлиләсәдир.

«Јазычы» нәшријәтиның бураһдығы икнчн китабдә Низамн Кәнчәвинин «Хәмсәјә» чәкнлмиш минијатурләр топланымышдыр. Китабын тәртибчиси вә өн сөзүн, минијатурләрә өрәнлимиш аннотәсијаларын мүнәллифи сәнашшүнаслығ доктору Кәрнн Кәримовун јаздығы кнмн, Низамн «Хәмсәјә» Шәғ кәлғларының китаб сәнәтинин, минијатур рәссамлығының, тәсәвир вә декоратив-тәртиби инчәсәнәтинин мүнәтәлиф нәвләрннн иңкншәфннә бөјүк тәғир кәстәрмишдыр.

Тәртибчи бу китабдә Низамнниң тәғир дәрәсннни бир сәһсини — «Хәмсәјә» чәкнлмиш минијатурләри әһәтә етмәк мөгсәди күдүмүшдүр.

Өлбәтдә, Низамн сүјәтләри өсәсиндә јарадылышы бүтүн минијатурләри бир топлудә сығдыдырмағ дәмәк олар ки, мүнүкүн дәјил. Өн сөздә тәртиб-

лә һесаб едирнн ки, һәм Рүстәм Әлијевниң, һәм дә Кәрнн Кәримовун ағыр зәһмәт һесабына топлајыб, һазырлајыб, јығчәм мөзәмуна өн сөз јаздығылары бу китаблар ннзәмишшүнаслығдә, китаб нәшрн тарихиндә вә үмүмјәтлә, әдәби-мөдәни һәјәтәмиздә өләмәтдәр һәдисдир.

Бу китаблар классик әдәбијәтлә бағлы нә гәдәр кәрмәли ишләриниз олдуғуну бизә бир даһа хатырладыр. Бу тнпли китабларлә классикләримизин һәмсәсинин јарадычылығы әһәтә олунсә — китаб мөдәнијәтинин, Азәрбајчан әдәбијәти вә инчәсәнәтинин гүдрәтли өнәвләрн бәрәдә охучу фикринин нә гәдәр кәнишләнчә, јени тәсәвүр етмәк чәтн дәјил.

Китабларын һазырламысы, тәртиби вә рәдәктәсиндә мәрһум әкәдәмик Әбдулһәб Сәләмзәдә, профессор Чәһанкнр Гәйрәманов, Дөвләтнәшркомун баш рәссамы Нәзим Бәбзәјев вә башғалары иштирак етмишләр.

Сәвнмкн гәзәтнмиз олан «Әдәбијәт вә инчәсәнәт» ин јубилә кунлариндә Низамн Кәнчәвин ирсинин јәни нәшрләриндән сәһбәт әмәғһәмиз бир дә о чәһәтдән јәрнә дүшүр ки, өз әлли иллик фәзлнјәт јолундә классик ирсиниз һәмшә һәрмәтли гәзәтнмизин днғәт мәркәзиндә дәннмшдир вә јәгин ки, бундән сонрә дә белә олачадыр

Сәбр РҮСТӘМХАНЛЫ,
«Јазычы» нәшријәтиның баш рәдәктору.